

Tildelingsbrev til Norges forskningsråd for 2021

1	Innledning.....	2
2	Mål, strategiske områder og styringsinformasjon	2
2.1	Mål.....	2
2.2	Sektorpolitiske prioriteringer fra Olje- og energidepartementet.....	2
2.3	Styringsinformasjon.....	4
3	Budsjetttildelinger og fullmakter.....	4
4	Felles post for virksomhetskostnader	5
5	Rapportering	6
6	Planlagte styringsmøter i 2021	7
7	Tildeling.....	7

1 Innledning

Stortinget har gjort vedtak om bevilgning for 2021, jf. Innst. 9 S (2020-2021) og Prop. 1 S (2020-2021) fra Olje- og energidepartementet. Tildelingsbrevet tar utgangspunkt i disse dokumentene og gir en nærmere beskrivelse av premisser og styringssignaler for Norges forskningsråd i 2021, hvilke mål som skal oppfylles og hvordan rapporteringen skal foregå. Det vises i tillegg generelt til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev til Norges forskningsråd for 2021 som etatsstyrende departement.

2 Mål, strategiske områder og styringsinformasjon

2.1 Mål

I punkt 2 og 3 i Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatsstyrer omtales regjeringens overordnede forskningspolitiske mål og prioriteringer, herunder målene som regjeringen har satt for Norges forskningsråd:

1. Økt vitenskapelig kvalitet
2. Økt verdiskaping i næringslivet
3. Møte store samfunnsutfordringer
4. Velfungerende forskningssystem
5. God rådgivning

For nærmere omtale av målene, strategiske områder og styringsinformasjon vises det til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatsstyrer.

2.2 Sektorpolitiske prioriteringer fra Olje- og energidepartementet

Prioriteringene under dette punktet danner, sammen med styringssystemet omtalt ovenfor, rammen for bruken av midler over Olje- og energidepartementets budsjett for 2021.

De sektorpolitiske prioriteringene innenfor energi, petroleum og CO₂-håndtering er omtalt under programkategori 18.30 Forskning og næringsutvikling og programkategori 18.40 CO₂-håndtering i Prop. 1 S (2020-2021) for Olje- og energidepartementet.

Regjeringens hovedmål for satsingen på forskning, utvikling og demonstrasjon innenfor energi- og petroleumssektoren er at den skal bidra til økt verdiskaping og sikker, kostnadseffektiv og bærekraftig utnyttelse av energi- og petroleumsressursene. Innsatsen har følgende delmål

- sikre langsiktig kunnskaps- og teknologiutvikling
- fremme konkurransedyktighet og økt verdiskaping i energi- og petroleumsnæringene i Norge
- bidra med løsninger som legger til rette for et lavutslippssamfunn

Viktige overordnede prioriteringer for midlene til energi- og petroleumsforskning i 2021 er:

- økt langsiktig kompetanseutvikling i energi- og petroleumssektoren (*møte store samfunnsutfordringer, økt verdiskaping i næringslivet*)
- reduserte negative miljø- og klimavirkninger av virksomheten (*møte store samfunnsutfordringer*)
- styrket norsk konkurransekraft innenfor energi- og petroleumssektoren, særlig på områder hvor norske aktører har spesielle fortrinn (*økt verdiskaping i næringslivet*)

- økt kunnskap som grunnlag for politikkutvikling og god forvaltning av energi- og petroleumsressursene (*møte store samfunnsutfordringer*)
- styrket forskningssamarbeid med land med sterk relevans for norske forsknings- og teknologimiljøer samt norsk næringsliv innenfor energi- og petroleumsområdet (*økt verdiskaping i næringslivet, økt vitenskapelig kvalitet*)
- økt deltakelse fra norske aktører i internasjonal forskningsaktivitet, særlig Horisont Europa (*økt verdiskaping i næringslivet, økt vitenskapelig kvalitet*)

Det er over angitt i parentes hvordan disse prioriteringene korresponderer med målene som er fastsatt for Norges forskningsråd.

Olje- og energidepartementet er opptatt av at virkemidlene som inngår i innovasjonsskjeden i petroleums- og energivirksomheten ses i sammenheng, slik at koordineringen er god i alle ledd i utviklingsløpet, og at virkemiddelapparatet fungerer godt overfor brukerne. Forskningsrådet må derfor bidra til effektivt samarbeide med andre relevante aktører og myndighetsorganer, i første rekke Enova, Gassnova og Innovasjon Norge. Grønn plattform blir en viktig arena for samarbeid mellom aktørene i virkemiddelapparatet.

Olje- og energidepartementet er også opptatt av at Forskningsrådet har tilstrekkelig oppmerksomhet på cybersikkerhet/IKT-sikkerhet innenfor energi- og petroleumssektoren.

Næringslivets deltakelse i FoU-prosjekter innenfor energi- og petroleumsvirksomheten er viktig. Det sikrer relevans og bidrar til økt konkurransedyktighet og økt verdiskaping. Som et ledd i Forskningsrådets arbeid med å forsterke næringslivets deltakelse i FoU-prosjekter innenfor energi- og petroleumsvirksomheten skal det settes av ressurser til å forberede deltakelse med stand på ONS 2022.

Olje- og energidepartementet viser videre til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev, som understreker at Forskningsrådet skal videreføre sitt internasjonale arbeid for departementene.

EUs forsknings- og innovasjonssatsing på energiområdet er viktig for Norge. Forskningsrådet har en viktig oppgave i å mobilisere og følge opp norske energiforskningsmiljøer og norsk næringsliv på områder som har høy prioritet. Olje- og energidepartementet er opptatt av at Forskningsrådet, med utgangspunkt i norske interesser på energiområdet, påvirker EUs satsinger, i første rekke gjennom deltakelsen i programkomiteen for klima, energi og mobilitet i Horisont Europa, i arbeidet som utføres av National Contact Points (NCP), og sammen med Olje- og energidepartementet i arbeidet med SET-planen (Strategic Energy Technology Plan). EU-arbeidet omfatter også samarbeid med departementet om deltakelse i ACT og ECCSEL ERIC.

Foruten EU-arenaen, inkluderer Norges forskningsråds internasjonale arbeid på Olje- og energidepartementets ansvarsområde også andre relevante internasjonale samarbeidsarenaer, slik som Mission Innovation, Det internasjonale energibyrået (IEA), Nordisk energiforskning og Carbon Sequestration Leadership Forum (CSLF).

Som det fremgår av Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev, skal Forskningsrådet prioritere internasjonalt forskningssamarbeid med prioriterte samarbeidsland. Olje- og energidepartementet er særlig opptatt av samarbeidsavtalene Norge har med USA, Brasil, Storbritannia og Japan. Olje- og energidepartementet legger også vekt på at Forskningsrådet bidrar til å styrke øvrig forskningssamarbeid med land med sterk relevans for energi- og petroleumsområdet, som Kina, Sør-Korea og Canada.

2.3 Styringsinformasjon

Når det gjelder omtale av styringsinformasjon for de fem målene, viser vi til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatstyrer, punkt 3 Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd.

Styringsinformasjon for de sektorpolitiske prioriteringene fremgår i struktur og forventninger til rapporteringen i vedlegg til årsrapporten (departementsvise rapporter). Vi viser til punkt 5 Rapportering for 2021 i dette tildelingsbrevet for presisering av hvilke sektorpolitiske prioriteringer Olje- og energidepartementet forventer at Forskningsrådet skal rapportere på.

3 Budsjetttildelinger og fullmakter

Følgende midler stilles til disposisjon for Norges forskningsråd i 2021.

Energisektoren (kap. 1800, post 21)	400 000
Energi21- Forsknings- og innovasjonsdrevet næringsutvikling	400 000
Energisektoren (kap. 1830, post 50)	428 670 000
ENERGIX - Stort program energi	230 170 000
FME - Forskningsssentre for miljøvennlig energi	192 000 000
PES2020 – Prosjektetableringsstøtte, Horisont 2020	6 500 000
Petroleum (kap. 1830, post 50)	302 000 000
PETROMAKS 2 – Stort program petroleum	195 000 000
DEMO 2000 – Prosjektrettet teknologiutvikling	70 000 000
PETROSENTER - Forskningsssentre for petroleum	30 000 000
SEAPOP/SEATRACK – Sjøfuglprogram	3 000 000
DIV-INT - Annet internasjonalt samarbeid	3 000 000
FRINATEK - Fri prosjektstøtte for matematikk, naturvitenskap og teknologi	1 000 000
Hydrogen (kap. 1830, post 51)	100 000 000
Infrastruktur og markedsutvikling for hydrogen	100 000 000
CO₂-håndtering (kap. 1840, post 50)	82 000 000
CLIMIT-FoU	82 000 000
Sum overføring til Norges forskningsråd	913 070 000

Tildelte midler for 2021 vil bli utbetalt i januar.

De midler som Olje- og energidepartementet stiller til disposisjon for Forskningsrådet skal utnyttes effektivt og målrettet. Olje- og energidepartementet gir Forskningsrådet fullmakt til å omfordele midler mellom virkemidler innenfor bevilgningen på en budsjettpost, så lenge man sikrer måloppnåelse på sikt. Årsaker til omdisponeringer kan være forsinkelser i utlysninger eller dårlig søkning ved en bestemt utlysning. Avvik fra spesifikke føringer i tildelingsbrevet skal alltid tas opp med departementet. Behov for omdisponeringer over 5 mill. kroner skal også tas opp med departementet.

Tildelingen fra kap. 1800, post 21 øremerkes Energi21 og arbeidet med utredningsprosjektet "Forsknings- og innovasjonsdrevet næringsutvikling" som skal være ferdig våren 2021. Prosjektet skal gi et oppdatert kunnskapsgrunnlag for Olje- og energidepartementets FoU-

forvaltning, for Energi21 sitt strategiske arbeid for departementet og for revisjonen av Energi21-strategien.

Det er satt av om lag 230 mill. kroner til ENERGIX, en reduksjonen på om lag 40 mill. kroner fra saldert budsjett 2020. Reduksjonen har sammenheng med at budsjetttrammen for 2021 er nedjustert med 51,5 mill. kroner som en ettårig reduksjon for å redusere Norges forskningsråds avsetninger. Den ettårige reduksjonen skal ikke føre til redusert aktivitet under programmet.

Av midlene til PETROMAKS 2 og DEMO 2000 skal minst 35 mill. kroner settes av til forskning rettet mot energieffektivisering og reduksjon av klimagassutslipp tilknyttet olje- og gassproduksjon på norsk sokkel. I kommende utlysninger skal DEMO 2000 vektlegge kostnadseffektiv nedstenging av olje- og gassbrønner.

Over post 51 Infrastruktur og markedsutvikling for hydrogen er det bevilget 100 mill. kroner for å følge opp hydrogenstrategien. Det skal legges særlig vekt på å støtte opp under utvikling og etablering av nødvendig infrastruktur, løsninger for konkurransedyktige og energieffektive leveransekjeder og/eller knutepunkter i kommersiell skala for hydrogen. Dette vil primært være aktiviteter rettet mot demonstrasjon og introduksjon av teknologier og løsninger i sen innovasjonsfase. Midlene skal inngå i et større samarbeid med andre virkemiddelaktører, herunder spesielt Enova og Innovasjon Norge, som skal munne ut i en koordinert og samlet satsing på hydrogen langs hele verdikjeden fra forskning til markedsintroduksjon. Midlene skal også ses i sammenheng med satsingen på hydrogen i andre relevante programmer og budsjettformål i Forskningsrådet, herunder spesielt ENERGIX.

Overordnede budsjettføringer

Midlene over Olje- og energidepartementets budsjett skal gå til prosjekter med høy samfunnsøkonomisk nytte, kvalitet og relevans, og som ellers ikke ville blitt realisert eller realisert i et mindre omfang eller over lengre tid.

Departementet forventer at de nasjonale FoU-strategiene Energi21 og OG21 legges til grunn for prioriteringen av støtte til prosjekter og aktiviteter på henholdsvis energi- og petroleumsområdet.

Norges forskningsråd skal også arbeide for en god sammenheng mellom nasjonale og internasjonale virkemidler og programmer innenfor energi- og petroleumsforskning og CO₂-håndtering. Der det er hensiktsmessig skal Norges forskningsråd vurdere mulighetene for samarbeid og felles utlysninger mellom energi- og petroleumsprogrammene eller andre relevante programmer.

Departementet ber Norges forskningsråd følge opp at helse, miljø og sikkerhet (HMS) og IT-sikkerhet er en integrert del av energi- og petroleumsforskningen.

4 Felles post for virksomhetskostnader

Virksomhetskostnadene over kap. 285, post 55 skal dekke alle kostnader til drift av Forskningsrådets virksomhet, dvs. alle kostnader som ikke er FoU-midler som skal tildeles videre. Unntaket er nasjonale fag-, tema- og institusjonsevalueringer som fortsatt vil bli finansiert gjennom FoU-midlene fra det enkelte departement.

Finansiering av forskning og overordnet forskningspolitisk og sektorpolitisk rådgivning skal være de oppgavene som fortsatt skal ha høyest prioritet, jf. Forskningsrådets vedtekter.

I tillegg skal arbeidet med internasjonalt forsknings- og utviklingssamarbeid rettet mot EU, Nordisk energiforskning, IEA, CSLF og Mission Innovation ivaretas. Det samme gjelder det bilaterale forskningssamarbeidet med USA, Brasil, Storbritannia, Kina, Japan og Canada.

Olje- og energidepartementet viser til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatsstyrer for nærmere beskrivelse av hvilke tjenester som Forskningsrådet skal ivareta for departementene innenfor rammen av midlene på posten for virksomhetskostnader.

OG21 og Energi21 er sentrale prosesser for ivaretagelse av departementets sektoransvar. Departementet er derfor opptatt av at Norges forskningsråd ivaretar arbeidet med de nasjonale FoU-strategiene på en god måte.

5 Rapportering

Olje- og energidepartementet ber om rapportering med utgangspunkt i følgende sektorpolitiske prioriteringer

- petroleum
- energi
- CO₂-håndtering

De sektorpolitiske prioriteringene er utdypet i punkt 2.2 i dette tildelingsbrevet.

Rapporteringen skal gi en samlet oversikt over finansieringen av forskning innenfor departementets sektor, herunder finansieringen over andre departementers budsjetter med relevans for OEDs sektor (inkludert relevante SFI/SFF, tildeling av infrastrukturmidler og innrapporterte FoU-investeringer i SkatteFUNN).

Rapporteringen på bruk av midlene skal skje i henhold til Kunnskapsdepartementets føringer for Forskningsrådets departementsvise rapporter, jf. Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev for 2021. Nedenfor følger en nærmere spesifisering av hva Olje- og energidepartementet forventer at rapporteringen inneholder.

Aktivitetsrapporteringen skal kombineres med kvalitative vurderinger, herunder overordnede redegjørelser av hvordan satsingene på energi- og petroleumsområdet over tid bidrar til målene omtalt i punkt 2. Vurderingene skal også omfatte resultater av internasjonalt forskningssamarbeid.

Olje- og energidepartementet ber i tillegg om

- rapportering på oppfølgingen av Energi21 og OG21 gjennom Norges forskningsrådets aktiviteter og virkemidler
- gode eksempler på forskningsprosjekter og -resultater fra hele departementets ansvarsområde
- tildelingsprosent i siste års prosjektutlysninger i ENERGIX, PETROMAKS 2, DEMO 2000 og CLIMIT, både når det gjelder antall prosjekter og omsøkt beløp. Departementet ønsker også en oversikt over hvor stor andel av prosjektsøknadene vurdert til høy kvalitet (karakter 5 og høyere) som har blitt tildelt støtte
- rapportering på prosjekter med finansiering fra PETROMAKS 2 og DEMO 2000 med relevans for reduserte klimautslipp eller energieffektivisering
- rapportering på hvordan tildelingen til infrastruktur og markedsutvikling for hydrogen er benyttet og samarbeidet med eksisterende virkemiddelapparat og -aktører, herunder eksempler på gode prosjekter og samarbeid.

Rapportering til IEA

Årlig rapportering til IEA som viser forskningsstatistikk på områdene petroleum, energi og CO₂-håndtering skal sendes til departementet **innen 22. januar 2021**. Det vil bli sendt en egen bestilling i tråd med etablert praksis.

6 Planlagte styringsmøter i 2021

Dato	Styringsmøter - sentrale tema	Sted
Fredag 4. juni (kl. 9-12)	Årsrapport for 2020 Budsjettforslag for 2022	Norges forskningsråd
Fredag 3. desember (kl. 9-12)	Foreløpig tildelingsbrev for 2022 Ev. satsingsforslag for 2023	Olje- og energidepartementet

I tillegg avholdes det tematiske møter mellom Olje- og energidepartementet og Norges forskningsråd, der status for de ulike programmene departementet finansierer er tema. Departementet vil i samarbeid med Forskningsrådet bestemme format, tidspunkt og dagsorden for møtene på et senere tidspunkt. Øvrige møter avtales etter behov.

7 Tildeling

Under henvisning til ovennevnte og Reglement for statlig økonomistyring § 7 vil Olje- og energidepartementet med dette meddele at Norges forskningsråd for 2021 tildeles og gis adgang til å disponere de bevilgningene som er beskrevet i dette brevet, jf. Stortingets vedtak av 14. desember 2020.